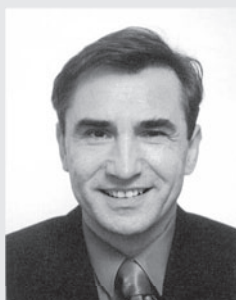

Výňatek z knihy

LOSÝ V SRDCI EVROPY

Od klasických ke stíracím

Vydalo Nakladatelství Olympia, a.s.
SAZKA - OLYMPIA 2002
Edice Sazka
autor Ivo Kasal

JUDr. Ivo Kasal

(sedmnácté pokračování)

Z ROTAČEK A LISŮ LOSÝ UKLÁDÁCÍ

RAKOUSKÉ ÚVĚRNÍ Z ROKU 1858

Půjčka byla rozdělena na 420 000 losů po 100 zl. Obsažených ve 4200 sériích po 100 kusech. Tahy se konaly dvakrát ročně, 2. ledna a 1. července. Výplata následovala 6 měsíců po tahu. Hlavní výhra činila 300 000 rakouských korun, nejmenší výhra pak 400. Výhry vyplácel rakouský Úvěrní ústav pro obchod a průmysl, nevyzdvížené výhry propadaly za 30 let ode dne splatnosti. Poslední tah se uskutečnil 1. ledna v roce 1924. Losy byly znamenány ve Vídni, Praze, Terstu, Budapešti, Amsterdamu, Berlíně, Frankfurtu n/M a také v Lipsku. Na pražské burze činil 31. prosince 1921 záznam 55,- Kč, nejvyšší však byl v roce 1920, kdy to bylo 350,- Kč.

LUBLAŇSKÉ MĚSTSKÉ Z ROKU 1879

Celkem bylo vydáno 75 000 losů po 20 zl. Tah se konal každého 2. ledna. Výplata výher následovala 6 měsíců po tahu, jak bylo zvykem i u jiných losů. Poslední tah se uskutečnil v roce 1929. Na pražské burze byly losy znamenány 31. prosince 1920 po 15,- Kč. Výplata byla prováděna u Městské pokladny v Lublani. Promlčení následovalo po 30 letech ode dne splatnosti.

4% UHERSKÉ HYPOTEČNÍ Z R. 1884

Celkově bylo vydáno 400 000 losů po 100,- zl., rozdělených do 4000 sérií po 100 kusech a opatřených dvěma pololetními kupony splatnými 1. června a 1. prosince. Tahy byly dvojí. Jednak umořovací

a jednak prémiové. Konaly se 15. května a 15. listopadu. Výplata tažených losů následovala 3 měsíce po tahu. Všechny losy se účastnily všech tahů prémiových, a tak existovala možnost, že na jeden los mohlo připadnout i více výher. Režim byl opětovně obdobou rakouských losů Červeného kříže. Výhry vyplácela Uherská hypoteční banka v Budapešti, nevyzdvížené propadaly za 20 let ode dne splatnosti. Poslední tah byl naplánován na 15. květen r. 1934. K 31. prosinci 1921 byl kurs na pražské burze 60,- Kč. Nejvyšší byl v témž roce, a to 220,- Kč. V uvedeném období měla československá veřejnost možnost ukládat své úspory do různých cenných papírů a očekávat jejich výrazné zhodnocení. V podstatě se jednalo o cenné papíry dvojího druhu:

Na pražské burze oficiálně zamenané ukládací papíry:

1. československé státní půjčky
2. veřejné půjčky tuzemské – především zemské a městské
3. veřejné půjčky cizozemské
4. státní železniční dlužní úpisy
5. zástavní s dlužní úpisy čs. peněžních ústavů a průmyslových podniků
6. losy

Na pražské burze oficiálně nezamenané papíry:

1. státní půjčky domácí
2. státní půjčky zahraniční
3. městské půjčky domácí
4. městské půjčky zahraniční
5. jiné půjčky

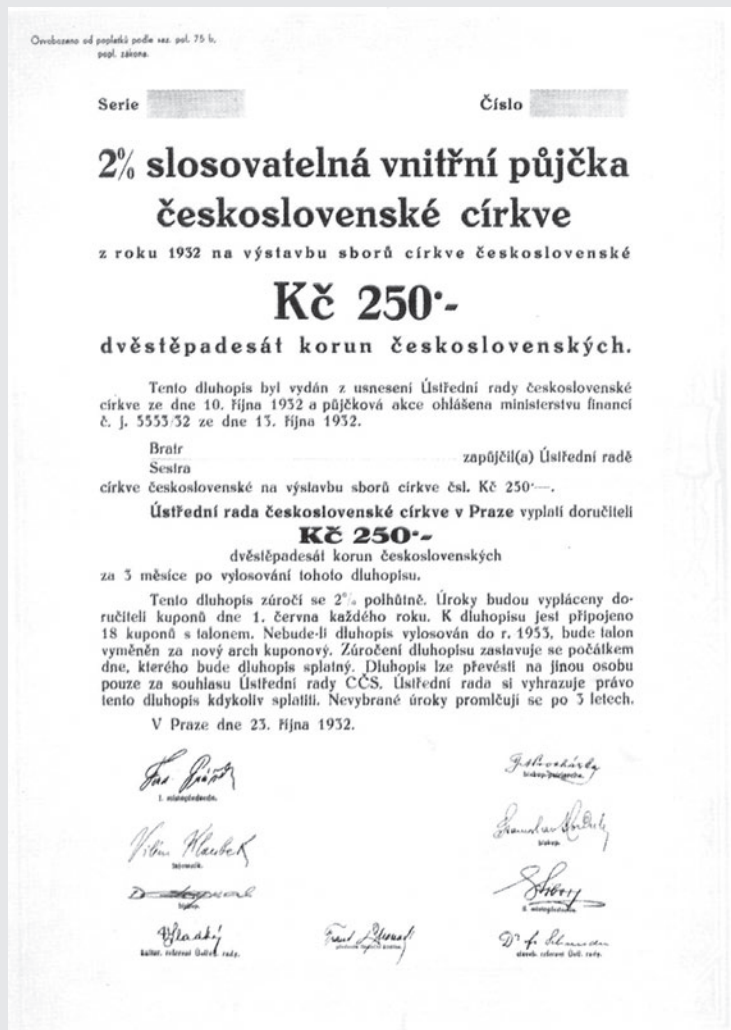
Společným rysem většiny jmenovaných cenných papírů byla možnost jejich slosování. Největší přízní se těšily dvě již československé prémiové losové půjčky:

LOSOVÁ ZÁPŮJČKA ČESKOSLOVENSKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE

Byla povolena zákonem dřív, a to 16. prosince 1919 (zák. č. 5/1919, Sb. z. a n.), v nominální výši 20 milionů korun. Vydán tak byl jeden milion losů po 20 Kč. Losování probíhalo jednou za rok, a to 1. června, kdy se konal výherní i umořovací tah.

STÁTNÍ LOSOVOU PŮJČKU PRO PODPORU STAVEBNÍHO RUCHU upravoval zákon č. 100/1921, Sb. z. a n. ze dne 11. března 1921.

Jmenovaný předpis zmocnil československou vládu k tomu, aby pro podporu stavebního ruchu opatřila kapitál „do jedné miliardy korun“. Výnosu uvedené výpůjčky smělo být použito jen ke krytí výloh státního rozpočtu uvedeného roku na stavby obytných domů a bytovou péči. Prostředků mohlo být též použito na poskytování podpor stavbám domů s malými byty zahájeným v r. 1921 kýmkoli. Stejným způsobem jako novostavby mohly být podporovány také přístavby a nástavby obytných domů. Celkově byly ve stavební výpůjčce vydány dva miliony losů po 500 Kč rozdělených na 5000 sérií po 400 číslech, z nichž 3000. sérii obsahovaly dílčí losy po 100 Kč (pětiny). Dlužný kapitál měl být umořen v 25 letech. Každoročně, počínaje 1. únorem 1922, se k tomuto cíli konaly dva umořovací tahy (1. února a 1. srpna). Při každém tahu byla vylosována umořovací částka 20 milionů korun. Těm, kdo odevzdali tažené losy, se vyplatila jmenovitá hodnota losů a úroková prémie 2 %. Společně s tahy umořovacími se konaly i tahy výherní. Los se tak skládal z listu obligačního výherního. Byl-li tažen v umořovacím tahu, účastnil se jeho majitel

1 výhra po	1 000 000,- Kč,	tedy: 1 000 000 Kč
2 výhry	500 000,-	1 000 000
10 výher	100 000,-	1 000 000
20 výher	50 000,-	1 000 000
50 výher	20 000,-	1 000 000
50 výher	10 000,-	500 000
100 výher	5 000,-	500 000
200 výher	2 500,-	500 000
1000 výher	1 500,-	1 500 000

výherním listem výherního slosování. Byl-li ve výherním tahu vylosován los v tahu umořovacím dosud netažený, účastnil se jeho majitel – na základě obligačního listu – dalších umořovacích tahů. Výhra se

vyplácela po srážce jmenované hodnoty losů a po srážce poplatku z výhry (25%). Při každém tahu byly vylosovány tyto výhry. (viz tabulka)

(pokračování příště)